

METSÄTALOUS

Suojelualueita vaaditaan verolle Lapissa

Verottajan kiinteistöverolain tulkinta estää valtion suojelualueiden verottamisen. Tulkintaa vastustavat monet Lapin kunnat, joissa suojelualueille olisi taloudellista käyttöä.

SALLA
Ainakin Enontekiön, Inarin, Sallan, Savukosken, Sodankylän ja Pelkosenniemen kunnat kiistelevät valtiomaiden suojelualueiden verotusarvosta verohallinnon kanssa. Lapissa valtiomaiden suojelualueita on noin kaksi miljoonaa hehtaaria.
Kunnanvaltuustot ovat tehneet Metsähallituksen suojelualueista kiinteistöverotusta koskevat päätökset, joiden täytäntöönpanon verottaja on torpannut tulkitsemalla suojelalueet arvottomiksi.
”Arvot on kuitenkin määritelty Metsähallituksen taseessa, joten eivät ne voi täysin arvottomia olla. Suojelun edellä puhutaan, että suojelualueet ovat mittaamattoman arvokkaita”, Sallan kunnanjohtaja **Erkki Parkkinen** huomauttaa.

Taseessa arvo ylittää miljardin
Metsähallituksen taseessa valtionmailla sijaitsevien suojelualueiden yhteenlaskettu arvo on yli miljardi euroa.
Verohallinnon mukaan kiinteistöverolaki sinänsä mahdollistaa suojelualueiden kiinteistöverotuksen. Kuitenkin arvostamislaissa sellaisen alueen, jolta ei saada maa- tai metsätalouden tuottoa, katsotaan olevan nolla-arvoinen. Verottaja tulkitsee erämaa- ja suojelualueiden lukeutuvan arvostamislain 31 pykälän kohtaan ”muu maatilatalouden maa”.
Parkkisen mielestä verottajan tulkintalinjoissa on aistittavissa suosintaa valtion omistamaa Metsähallitusta kohtaan. Verottaja on samojen lakien turvin ryhtynyt tulkitsemaan yksityisten maanomistajien hankkimat pienpalstat kiinteistöveron alaisiksi, vaikka ne olisi hankittu metsätalouskäyttöön.
Yksityinen Sipoossa sijaitseva suojelualuekin on katsottu kiinteistöveron alaiseksi Korkeimman Hallinto-oikeuden (KHO) ennakkopäätöksessä.
Myös valtion omistamille suojelualueille voidaan johtaa verotusarvo, Parkkinen arvioi.

Sallassa suojelualueista on ollut haittaa esimerkiksi uusien laskettelurinteiden perustamisessa, Sallan kunnanjohtaja Erkki Parkkinen sanoo.

KARI LINDHOLM

Suojelualueet poissa hyötykäytöstä
Mikäli verottajan tulkintalinja muuttuisi, maksettaisiin suojelualueilta perittävä kiinteistövero niille kunnille, joissa alueet sijaitsevat. Tulkintalinja tuskin muuttuu ennen kuin lainsäädäntöä muutetaan.
Hallinto-oikeus jätti tutkimatta Sallan ja Pelkosenniemen kuntien verovalituksen osalta sen, mikä arvo suojelualueilla on.
Parkkisen mukaan lähtökohтана valtion suojelualueiden saattamiselle kiinteistöveron piiriin on, että alueet on rajattu pois kunnille tärkeästä taloudellisesta toiminnasta, kuten metsätaloudesta ja kaivostoi-minnasta.
”Kiinteistövero olisi kompensaatiota menetyksistä. Sen turvin kunta pystyisi paremmin ylläpitämään virkistysrakenteita.

Myös suojelun hyväksyttävyyys kohenisi.”
Metsähallituksen paikkatie-tojärjestelmän mukaan valtion metsämaalla sijaitsevia suojelualueita on Lapissa 6 700 neliökilometriä. Määrä on 13,3 prosenttia Lapin metsämaasta.
Valtio kompensoi kunnille korvauksia suojelualueilta saamatta jääneistä kantorahatuloista verokorvauksina. Tällä hetkellä luonnonsuojelusta korvataan Lapin kunnille 0,5 miljoonaa euroa vuodessa, korvauksia maksetaan 4 500 neliökilometrin alueelta.
Verohallinnon mukaan suojelukorvausten perusteena oleva metsien vuotuinen tuottolaskelma on peräisin 1950-luvulta. Mikäli kertoimet vastaisivat metsän kasvua 2000-luvulla, olisi suojelukorvauskin kaksinkertainen.

KARI LINDHOLM

Lapista suojeltu lähes puolet

Lapin maakunnan pinta-ala on 93 000 neliökilometriä. Tästä lähes 40 prosenttia on suojeltu eri suojeluinstrumentein. Näitä ovat muun muassa erämaa-alueet, kansallispuistot, luonnonpuistot, erityiset suojelualueet, lehtojensuojelualueet, soidensuojelualueet, yksityiset suojelualueet ja Natura-alueet.
Suomen kuntaliiton lausunnon mukaan valtion luonnon-suojelualueet kuuluvat kiistatomaisti kiinteistöverotuksen piiriin. Lapissa lähes kaikki suojelualueet sijaitsevat valtionmailla.
Suojelualueiden menetetty korvausarvo Lapissa on noin neljä miljoonaa euroa, Lapin maakuntajohtaja **Mika Riipi** sanoo.
Sodankylän 1 240 000 hehtaaria suojelun piirissä on noin 330 000 hehtaaria.
Pelkkien tutkimuslupien saa-

minen Natura-alueella sijaitsevaan Sakatin malmiesiintymään on hyvin vaikeaa tiukan suojelun takia, kunnanhallituksen puheenjohtaja **Pekka Tuomi-vaara** Sodankylästä kertoo.
Suomen laajimmassa kunnassa Inarissa suojelualueita on lähes 1 100 000 hehtaaria eli 72 prosenttia pinta-alasta. Savukosken kunnan pinta-alasta on suojeltu 37 prosenttia eli noin 240 000 hehtaaria. Sallassa valtion suojelualueita on noin 53 000 hehtaaria eli yhdeksän prosenttia kunnan pinta-alasta.
Ympäristöministeriö suunnittelee uusia suojelualueita Itä-Lappiin noin 200 000 hehtaarin verran. Lisäksi Metsähallitus on omilla päätöksillään siirtänyt metsätaloustoiminnan ulkopuolelle suuria alue-ekologisen suunnittelun piiriin otettuja alueita.

KARI LINDHOLM

Laajat suojelualueet haittaavat etenkin kaivostointaa ja metsätaloutta Lapissa.

”Puun markkinatarjonta nostettava kysynnän tasolle”

JÄMSÄ (MT)
Hallituksen tavoite lisätä puun käyttöä 15 miljoonalla motilla vuoteen 2020 mennessä on kunnianhimoinen, joskaan ei mahdoton tavoite, arvioi UPM:n sidosryhmäjohtaja **Pekka Rajala**.
Rajala pitää suurimpana haasteena sitä, että yksityismetsien markkinahakkuista olisi käytännössä saatava nostettua kolmanneksella ylöspäin.
”Valtion ja yhtiöiden metsät alkavat jo olla täysikäytössä, joten kasvupaineet kohdistuvat yksityismetsien puolelle. Hallituksen esittämä 15 miljoonan motin lisäys tarkoittaa noin 30 prosenttisyötyksen kasvua yksityismetsien hakkuissa”, Rajala pohtii.
”Tavoite ei ole mahdoton, mutta se edellyttää toteutuakseen nopeavaikuttaisia ratkaisuja, jotka edistävät metsävarojen kasvua. Puun markkinatarjonta on nostettava kysynnän tasolle.”

Jämsä on Euroopan suurin paperinvalmistaja
UPM esitteli viime viikon tiistaina nykyaikaista metsäenergian hankintaa ja laadun mittausta Jämsässä Kaipolan voimalaitoksella sekä Juoks-lahdella sijaitsevalla energia-puuleimikolla.

JUKKA KOIVULA

UPM aikoo lisätä kantojen energiäkäyttöä.

”Jämsän seutu nojaa vahvasti metsäteollisuuteen. Jämsä on Euroopan suurin paperinvalmistuspaikkakunta”, UPM:n operatioasiantuntija **Marko Nevalainen** toteaa.
Jämsänkosken ja Kaipolan tuotantolaitoksissa pyörii kus-

sakin kolme paperikonetta. Tehtaat työllistävät yhteensä 1 500 ihmistä.

”Kantojen polttoa olisi syytä lisätä”
UPM:n energiapäällikkö **Arto Heinjoki** katsoo, että metsä-

energian käyttöä on syytä lisätä monialaisesti.

”Turve on meille myönteinen asia. Lisäksi kantojen polttoa olisi syytä lisätä nykyisestä.”
Jämsän Kaipolan voimalaitoksella on otettu käyttöön laadunmittausjärjestelmä, jos-

» **Jämsän seutu nojaa vahvasti metsäteollisuuteen. Jämsä on Euroopan suurin paperinvalmistuspaikkakunta.**

MARKO NEVALAINEN

sa tehdasyksikköön saapuvan puuraaka-aineen koostumus saadaan tarkasti määritellyksi.
Röntgenteknologiaan perustuvia mittausjärjestelmiä on otettu viime vuosina käyttöön sahoilla, voimalaitoksilla ja biojalostamoilla.
Kaipolassa murskauslinjastolla kulkevan puuraaka-aineen koostumusta analysoidaan. Esimerkiksi kannoista mitataan kiven ja maa-aineksen osuus suhteessa varsinaiseen raaka-aineeseen.
”Laadunvalvonnasta on jo saatu hyviä kokemuksia. Raaka-aineiden toimittajat ovat alkaneet kiinnittää entistä enemmän huomiota laatuun, mikä on ehdottomasti voimalaitoksen etu”, mittausjärjestelmän toimittaneen Inray Oy:n toimitusjohtaja **Janne Kovanen** toteaa.

JUKKA KOIVULA

UUTISTAUSTA

Hiilivelkaa käyttävät vain ympäristöpelurit

Metsien käytön vastustajat keksivät alinomaa uusia perusteita toiminnalleen. Ne ovat usein järjkeitä. Samaa kriittistä tarkastelua ei kuitenkaan kohdisteta ympäristöjärjestöjen itse esittämiin vaihtoehtoihin.
Yksi tällainen käsite on hiilivelka. Sitä syntyy kuulemma vain biomassan polttamisesta.
Käsite sinänsä on kiistan: jos energiäkäyttöön otetaan uusia biomassavaroja suuressa määrin ja jos ajatus hiilineutraaliudesta perustuu siihen, että kasvava biomass aikanään sitoo tällä tavoin ilmakehään vapautuneen hiilen, päästön ja sidonnan välinen aika voi tietenkin olla pitkä. Tätä väliaikaista ilmakehän hiilidioksidimäärän kasvua sanotaan hiilivelaksi.
Metsien käytön osalta hiilivelka on kuitenkin pelkkää peliteoriaa. Kuten ympäristöjärjestötkin usein toistavat, ympäristöväitteiden pitäisi olla paitsi tosia, myös oleellisia.
Todellisuudessa kukaan ei ole ottamassa käyttöön uusia biomassavaroja. Puuta on käytetty kaiken aikaa.
Lisäys ei myöskään ole kummoinen, optimistissakin suunnitelmissa vain jokusen prosentin luokkaa.

Tuulivoiman velka on suuri...
Hiilivelka on toki oleellinen, mutta aivan muualla. Ympäristöjärjestöt ovat aina muistuttaneet siitä ydinvoiman suhteen.
Ydinvoiman rakentaminen tuottaa kasvihuonekaasuja paljon, siis jo ennen kuin se on tuottanut yhtään kilowattituntia sähköä. Mutta niin on myös ympäristöväen suosimilla energian tuotantotavoilla.
Ympäristöneuvos **Esa Tommila** kirjoitti Tekniikka& Talous-lehdessä 29.5., että Stanfordin yliopiston tutkimuksen mukaan tuulivoimalalta kuluu kaksi vuotta – Suomessa enemmän – tuottaa se energiamäärä, mitä voimalan rakentamiseen on kulunut.
Miten ympäristöjärjestöt, jotka siis haluavat välttää hiilivelkaa siksi, että päästöjä on vähennettävä nyt eikä tulevaisuudessa, voivat hyväksyä tuulivoimaloiden rakentamisen aiheuttaman hiilidioksidimäärän kasvun – sillä on selvää, että tuulivoimalat rakennetaan etupäässä fossiilisella energialla.

...aurinkosähkön suurempi
Aurinkosähkön hiilivelka on vielä suurempi. Aurinkopanee-lilta kestää peräti viisi ja Alppien pohjoispuolella 6–7 vuotta,

ennen kuin se on tuottanut saman määrän sähköä, mitä sen rakentaminen on vaatinut.

Stanfordin yliopiston mukaan maailman aurinkosähköjärjestelmä on vasta näinä päivinä tuottanut sen määrän energiaa, mitä sen rakentaminen on vaatinut. Kennojen rakentamiseen on kulunut jopa joitakin prosentteja koko maailman sähkönkulutuksesta – pääosin kiinalaista hiilisähköä.

En kuitenkaan ole tässä vastustamassa tai kannattamassa mitään – mieluummin kannatan Oulun Kärppiä kuin jotakin energiamyllyä. Ongelma on nimittäin juuri siinä, että energian tuotantoon suhtaudutaan moraalisenä kannatusasiana. Siitä seuraa, että tuotantomuotoja ei arvioida samalla viivalla: jos kannattaa jotakin, sen puutteet on helppo unohtaa.

Tämä on kuitenkin, valitettavasti, hyvillä aikomuksilla kivetty tie helvettiin. Sillä tiellä olemme ja siihen näyttää olevan varaa.

HANNES MÄNTYRANTA on Suomen Metsäyhdistyksen viestinnän suunnittelija.